

**MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA
HLAVNÝ HYGIENIK
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Bratislava, 29.5.2003
Číslo: HH SR/1493/2003 SE

O d b o r n é   u s m e r n e n i e,
ktorým sa upravuje postup pri monitorovaní epidemiologickej situácie a pri vzniku
mimoriadnej epidemiologickej situácie

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, hlavný hygienik Slovenskej republiky ako príslušný orgán podľa § 19 písm. i) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272 /1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov vydáva toto odborné usmernenie:

Čl. 1

Mimoriadna epidemiologická situácia

1. Mimoriadna epidemiologická situácia je výskyt infekčného ochorenia alebo výskyt podozrenia na infekčné ochorenie alebo úmrtie na infekčné ochorenie nad očakávanú úroveň v danom mieste a čase.
2. Mimoriadna epidemiologická situácia vzniká najmä pri:
  - a) výskyte karanténnych nákaz (cholera, mor, žltá zimnica),
  - b) vzniku rýchlo sa šíriacich a život ohrozujúcich nákaz (napr. hemoragické horúčky),
  - c) zaznamenaní hromadného výskytu iných prenosných ochorení,
  - d) použítí biologických bojových látok.

Čl. 2

Monitorovanie epidemiologickej situácie
Aktivačná úroveň č. 1

1. Hlásenie prenosných ochorení sa vykonáva v súlade s §15 ods. 1, 2 a 3 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky 79/1997 o opatreniach na predchádzanie prenosným ochoreniam v znení vyhlášky 54/2000.
2. Štátne zdravotné ústavy s okresnou pôsobnosťou vyhodnotia epidemiologické údaje o výskyte prenosných ochorení. Údaje o výskyte epidémií a o výskyte vybraných sporadických ochorení spracujú do informácie o mimoriadnych epidemiologických situáciách (ďalej len informácia).
3. Každá informácia má obsahovať najmä epidemiologické údaje uvedené v prílohe č.1.
4. Riaditelia štátnych zdravotných ústavov s okresnou pôsobnosťou zabezpečia odosielanie informácie tak, aby bola doručená na štátny zdravotný ústav v sídle kraja každý piatok do 9.00 hod.
5. Riaditelia štátnych zdravotných ústavov v sídle krajov zabezpečia odosielanie informácie tak, aby bola doručená na Štátny fakultný zdravotný ústav Slovenskej republiky v Bratislave každý piatok do 11.00 hod.

6. Štátny fakultný zdravotný ústav Slovenskej republiky v Bratislave spracuje informáciu o mimoriadnych epidemiologických situáciách v Slovenskej republike.

Čl. 3

Podozrenie na výskyt mimoriadnej epidemiologickej situácie *Aktivačná úroveň č. 2*

1. Štátne zdravotné ústavy v SR v rámci svojej pôsobnosti okamžite overia hlásený výskyt mimoriadnej epidemiologickej situácie a za využitia rýchlej klinickej a laboratórnej diagnostiky vyhodnotia situáciu a zabezpečia protiepidemické opatrenia v ohnisku nákazy.
2. Riaditeľ štátneho zdravotného ústavu s okresnou pôsobnosťou ohlásí podozrenie na výskyt mimoriadnej epidemiologickej situácie ihneď hlavnému hygienikovi SR a územne príslušnému štátnemu krajskému hygienikovi, štátnemu okresnému hygienikovi a štátnemu okresnému lekárovi.
3. Územne príslušný štátny okresný alebo krajský hygienik zabezpečí primerané informovanie o podozrení na výskyt mimoriadnej epidemiologickej situácie riaditeľov územne príslušných štátnych zdravotných ústavov a ostatnej zdravotníckej a laickej verejnosti v rámci svojej pôsobnosti.

Čl. 4

Potvrdený výskyt mimoriadnej epidemiologickej situácie *Aktivačná úroveň č. 3*

1. Riaditeľ štátneho zdravotného ústavu s okresnou pôsobnosťou na základe výsledkov epidemiologického vyšetrenia (vrátane klinického a laboratórneho) ohlásí výskyt mimoriadnej epidemiologickej situácie ihneď hlavnému hygienikovi SR a územne príslušnému štátnemu krajskému hygienikovi, štátnemu okresnému hygienikovi a štátnemu okresnému lekárovi a zabezpečí protiepidemické opatrenia.
2. Príslušný štátny zdravotný ústav s okresnou pôsobnosťou postupuje pri zabezpečovaní protiepidemických opatrení v súlade s aktuálnym Havarijným plánom na vykonanie mimoriadnych opatrení v danom okrese.
3. Príslušný štátny krajský hygienik zabezpečí primerané informovanie o výskyte mimoriadnej epidemiologickej situácie riaditeľov územne príslušných štátnych zdravotných ústavov a ostatnej zdravotníckej a laickej verejnosti v rámci svojej pôsobnosti.

Čl. 5

Záverečné ustanovenia

1. Toto odborné usmernenie nadobúda účinnosť 15. júna 2003.

MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH.
hlavný hygienik SR

Informácia o mimoriadnych epidemiologických situáciách v kraji / okrese

.....
za .....kal. týždeň

1. Chrípka.

Celkové zhodnotenie vývoja epidemiologickej situácie (trend, najviac postihnuté oblasti, skupiny obyvateľstva).

Lokálne epidémie v obciach, školách, inde (popis).

Zasadanie protichrípkového výboru v danom týždni (dátum).

Prijaté opatrenia v ambulantnej zložke, v lôžkových zariadeniach, na školách (prázdniny od - do).

Počet odobratých vzoriek a výsledky laboratórných vyšetrení, osobitne od sentinelových lekárov a iných lekárov, príp. z ohnisk.

Popis úmrtí.

2. Epidémie.

Počet exponovaných a počet prípadov (ochorenia, vylučovania), časové, miestne, príp. vekové ohraničenie, faktor prenosu (laboratórne potvrdený, predpokladaný), etiologický agens, počet laboratórne potvrdených prípadov, prameň pôvodcu nákazy, stručný klinický priebeh, počet hospitalizovaných, príčiny vzniku epidémie, protiepidemické opatrenia. U ochorení preventabilných očkovaním počet ochorení u očkovaných osôb. Iné závažné skutočnosti.

3. Meningitídy, resp. sepsy (meningokokové, hemofilové, pneumokokové).

U každého ochorenia uviesť: Iniciály, dátum narodenia, etnikum, bydlisko (obec, okres), dátum prvých príznakov ochorenia, stručný klinický priebeh, klinická diagnóza (iba meningitída, meningitída so sepsou, iba sepsa, resp. Waterhouse-Fridrichsenon syndróm), dátum úmrtia, závažné skutočnosti, ktoré mohli ovplyvniť vznik a priebeh ochorenia.

Odber biologického materiálu na mikrobiologické vyšetrenia (dátum, druh materiálu, spôsob vyšetrenia, príp. výsledok vyšetrenia).

U meningokokových meningitíd uviesť aj protiepidemické opatrenia (pri podávaní antibiotík v ohnisku nákazy uviesť počet kontaktov v rodine, škole, druh podaného antibiotika) a po ukončení epidemiologického vyšetrenia vždy zaslať na ŠFZÚ SR v Bratislave list epidemiologického vyšetrenia (LEV), príp. počítačový výstup z databázy EPIS.

4. Akútne chabé obrny.

Iniciály, dátum narodenia, bydlisko (obec, okres), dátum prvých príznakov, dátum a miesto hospitalizácie, dátum vzniku obrny, dátum hlásenia (klinik epidemiológovi), dátum epidemiologického vyšetrenia, odber biologického materiálu (druh, počet vzoriek, dátum odberu). Po spracovaní prípadu poslať na ŠFZÚ SR vyplnený dotazník (netreba čakať na výsledky virologických vyšetrení, stačí uviesť len dátumy odberov).

5. Osýpky, rubeola, parotitída.
Počet hlásených ochorení i podozrení z ochorenia, lokalita výskytu. Počet ochorení u očkovaných osôb, počet laboratórne vyšetrených (druh vyšetrenia). Osýpky (sporadické ochorenia) popísať aj jednotlivo (vek, dátum ochorenia, dátumy očkovania proti osýpkam a použitá vakcína).
6. Vírusové hepatitídy
Počet nových ochorení a celkový počet prípadov ak ide o proťahovanú epidémiu.
7. Iné informácie, ktoré epidemiológ považuje za dôležité, najmä zvýšený výskyt sporadických ochorení s rovnakým, alebo podobným klinickým priebehom pravdepodobne infekčnej etiológie a výskyt závažných a rýchlo sa šíriacich ochorení.

Dátum a hodina hlásenia:

riaditeľ ŠZÚ